

بسمه تعالی

برقراری ارتباط موثر بین والدین و کودک

فاطمه شریفی ارومی

گروه نوزادان و کودکان معاونت بهداشت دانشگاه
علوم پزشکی تهران

اردیبهشت 1403

اجزای مراقبت از تکامل کودک

کودک

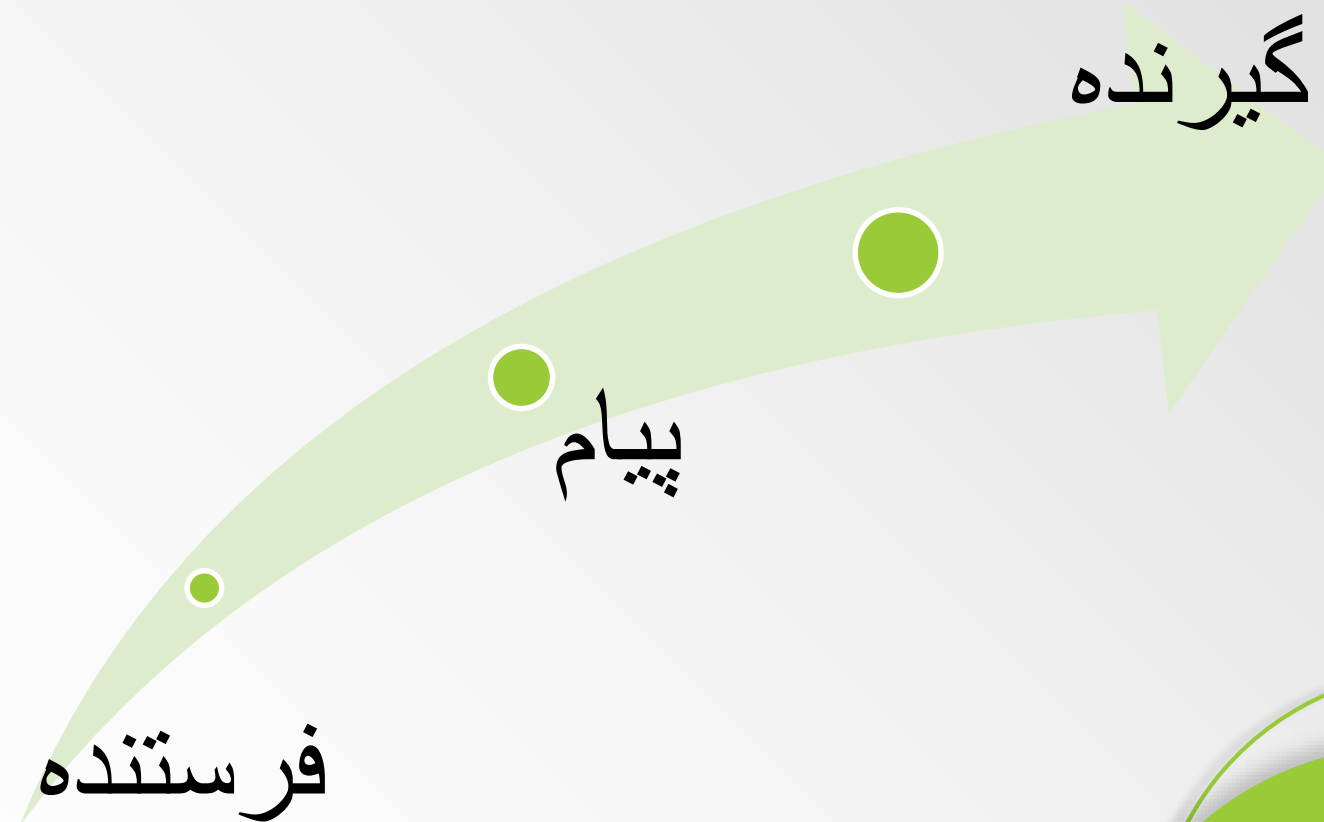
مادر(والدین)

بازی و ارتباط

تعریف ارتباط:

ارتباط عبارت است از فرایند ارسال و دریافت پیام

اهمیت ارتباط

برقراری ارتباط اولین ضرورت یک زندگی اجتماعی است

ارتباط مؤثر:

- تنها وسیله ی انتقال اطلاعات بین افراد میباشد.
- تنها راه نشان دادن احساسات به دیگران است.
- بهترین راه تصحیح سوء تفاهمها است.
- پیش شرط هر نوع آموزش مؤثر، و در نتیجه
- لازمه ی رشد یک اجتماع است

انواع ارتباط:

غیر کلامی

و

کلامی

عناصر غیر کلامی ارتباط شامل آن وجهی از ارتباط هستند که اختصاصاً به جنبه‌هایی غیر از محتوای کلامی و فرایند بیان کلامی مربوط می‌گردند. در این مقوله می‌توان تن صدا، آهنگ صدا، تماس چشمی، حالات چهره‌های، ژست‌ها، حالات بدنی، و گوش دادن را نام برد.

برقراری ارتباط کلامی شامل چگونگی شروع صحبت، نحوه جمله بندی، زمان بندی ارتباط کلامی، ملاحظات موقعیتی، و بالاخره چگونگی جمع بندی و ختم ارتباط می‌باشد.

گوش دادن فعال یکی از مهمترین عوامل موثر در ارتباط است

گوش دادن

و

شنیدن

گوش دادن فعالیتی انتخابی است که شامل دریافت و تفسیر محرکهای شنیداری (صدا، لحن، زبان بدن و...) می باشد.

شنیدن عمل ادراک اصوات می باشد. این عمل غیر ارادی بوده و فقط به دریافت محرکهای شنیداری اطلاق میگردد

گوش دادن

فعال

و

نافعال

گوش دادن فعال را میتوان گوش دادن هدفمند معرفی کرد.

اهداف گوش دادن فعال عبارتند از :

- درک دیگران
- حل مشکلات
- فهمیدن احساسات دیگران
- حمایت عاطفی دیگران

گوش دادن نافعال از نظر کیفیت بالاتر از شنیدن است و زمانی رخ می دهد که گیرنده‌ی پیام، انگیزه زیادی برای گوش دادن دقیق ندارد.

گوش دادن به موسیقی، تلویزیون، گوش دادن از روی ادب، نمونه هایی از گوش دادن نافعال هستند

گوش دادن فعال به اندازه حرف زدن یا حتی بیش از آن انرژی مصرف می کند.

روشهای موثر برای گوش کردن فعال

۱- به فرد مقابل توجه کنید

- به فرد مقابل نگاه کنید.
- نشان دهید که به حرفهای او علاقه مند هستید.
- کمی به طرف او متمایل شوید.
- نشانه های غیر کلامی او را به شیوه ای ظریف تکرار کنید. با گفتن کلماتی او را به صحبت بیشتر در مورد موضوع تشویق کنید.
- سعی کنید آنچه را که گفته نمی شود بشنوید.
- ببینید هر چیزی را چگونه میگوید.
- کمتر صحبت کنید

روشهای موثر برای گوش کردن فعال

۲- سؤال کنید. (سوال باز بیشتر فرد را تشویق به صحبت می کند)

به این ترتیب:

- به فرد مقابل نشان دهید که گوش می کنید.
- اطلاعات را جمع کرده و سازماندهی می کنید.

۳- بازخورد داده، بازگو کرده و خلاصه نمایید.

توجه نمایید که:

- بازخورد دادن راهی برای بررسی این است که آیا برداشت شما درست است یا خیر.
- برای بازخورد دادن، آنچه را که گوینده گفته است تکرار نموده یا بازگو نمایید.
- گاهی تکرار چند کلمه آخر گوینده، او را به ادامه گفتار تشویق می کند.

تمرین

- سارا خانم مادری دارای دو فرزند به نامهای امیر و آرام است. سارا خانم بسیار منظم است. همیشه غذای اهل خانواده را به موقع آماده می کند، لباسها را منظم شسته و مرتب می کند. وضعیت خانه و زندگی مرتب و منظم است. امیر کلاس سوم دبستان است و تکالیفش را به موقع انجام می دهد. دانش آموز درسخوانی است و فعالیت دیگری در خانه و مدرسه ندارد و علاقه ای به بازی با دیگر دانش آموزان ندارد. آرام گاهی به شدت گریه می کند و بهانه گیر است.
- یک روز که سارا مشغول انجام کارهای منزل بود، آرام که ۲.۵ ساله است با گریه آمد و جملاتی را تکرار می کرد. مادر گاهی به او نگاه می کرد و از او می خواست گریه نکند و ساکت باشد. چند دقیقه به همین صورت گذشت و گریه ها شدیدتر شد و مادر را ناراحت کرد.
- سارا، آرام را به اتاقش برد و وسایل بازی را کنار او گذاشت و برگشت و کارش را ادامه داد. کودک بعد از مدتی ساکت شد و بعد از چند دقیقه بازی با اسباب بازی ها به خواب رفت.

- در این سناریو فرستنده و گیرنده پیام ، پیام و راه انتقال پیام را مشخص کنید

- به نظر شما مشکل آرام چه بود؟

- نظر شما در مورد امیر چیست؟

- اگر شما به جای سارا بودید چه می کردید؟

هر کودک ویژگیهای منحصر به فردی در زمان تولد دارد و تفاوت
بین کودکان بر روی نحوه یادگیری آنها موثر است.

تجربیهایی که کودک در طی سالهای اول عمرش با خانواده و سایر
مراقبینش دارد اثر زیادی بر رفتار او در زمان بزرگسالی اش
خواهد داشت.

کودکان نیاز دارند که حداقل یک فرد به طور مداوم به آنها توجه محبت آمیز داشته باشد.

سه سال اول مهمترین سالها برای رشد مغزی و
یادگیری کودک است

کودک برای یادگیری نیاز به محیط
امن و آرامش دارد

محیط امن و احساس امنیت و آرامش کودک چگونه ایجاد
می شود؟